

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

137 - TEVILAT KELIM AND MODERN TECHNOLOGY

PART 2 - DISPOSABLE UTENSILS

OU ISRAEL CENTER - SUMMER 2019

In this shiur we will examine some of the modern halachic issues which arise concerning the 'disposable culture' and the common use of disposable utensils¹. Questions to be address include:

- Do disposable items require tevilat kelim?
- Can glass bottles and jars which come as food packaging be used to eat or drink from directly. Can they then be reused afterwards?
- Can disposable cups be used for kiddush and havdala?
- Can a disposable cup can be used for netilat yadayim?
- Do disposable plates, pans and foil present kashrut concerns due to use of non-kosher agents in the manufacturing process?
- Do disposable items present a problem on Pesach due to use of chametz or kitniyot in their manufacturing process?
- Is it Bal Tashchit to throw out disposable utensils when they could be washed and reused?
- Environmental concerns in halacha.

A] TEVILAT KELIM FOR DISPOSABLE ITEMS

1. ... חותל שהוא נותן לתוכו ונוטל מתוכו - טמא. ואם אינו יכול עד שיקרענו או עד שיתירנו - טהור

משנה מסכת כלים פרק טז משנה ה

2. וחותרל - עטיפה עשויה מסיבים או הולין ודומיהן, וכן כעין כלי. נותנין צבן את הפירות הלחים בזמן המכירה כדי שלא יטנפו את היד, כחותן שמוכרין צבן את התמרים בצמלים ... והוא ממה שנאמר (ויחזקאל טז:ז) וְהַחֲתִיל לָךְ חֲתָלָתְךָ:

רמב"ם על משנה מסכת כלים פרק טז משנה ה

Disposable items are NOT new. 1,800 years ago, the Mishna brings the case of a temporary utensil used to wrap food and made from fibers or palm branches. If it is capable of re-use, it is considered to be a kli and is susceptible to tuma. If it falls apart after one use, it will be tahor.

3. ג ... הקרן שהוא משתמש בה ומשליכה - טהורה. חשב עליה מקבלת - טומאה מכאן ולהבא.

ד חותל של תמר שהוא עתיד לאכול תמרה ולזרוקה - טהור. חשב להכניס ולהוציא בו מן הבית ומן השדה - טמא

תוספתא מסכת כלים (בבא מציעא) (צוקרמאנדל) פרק ו

The Tosefta adds that if one intends to reuse such a kli it will be susceptible to tuma. If one intends to throw it away straight after the first use (even if it is in theory reusable), then it is NOT considered to be kli and is not susceptible to tuma.

4. חותל של הוצין שמניחין בו הרוטב וכיוצא בו. אם הוא נותן לתוכו ונוטל מתוכו מתטמא. ואם אינו יכול ליטול מה שבתוכו עד שיקרענו או יתירנו, או שחשב לאכול מה שבתוכו ולזרוקו טהור. וכן הקרן שהוא משתמש בה ומשליכה אינה מקבלת טומאה. ואם חשב עליה מקבלת טומאה

רמב"ם הלכות כלים פרק ה הלכה ז

The Rambam rules this halacha. If the kli is only capable of one use OR only intended for one use then it will be tahor.

5. ... הוי תשמיש עראי

כסף משנה הלכות כלים פרק ה הלכה ז

The Kesef Mishne² explains that such a utensil is tahor since its use is temporary.

1. Many of these issues are discussed in detail in two excellent audio shiurim by Rabbi Isaac Rice on YU Torah <https://www.yutorah.org/sidebar/lecture.cfm/898724/rabbi-isaac-rice/is-doubling-a-plastic-cup-a-real-thing-disposable-dishes-in-halacha/> and <https://www.yutorah.org/sidebar/lecture.cfm/904208/rabbi-isaac-rice/tevilas-keilim-for-aluminum-pans-and-other-disposables/> Rabbi Rice also deal with the question of whether plastic knives should be removed from the table before bentching!

2. Following the Rash on the Mishna.

A1] A SUBJECTIVE APPROACH - DEPENDING ON THE INTENTION OF THE OWNER

6. בנידון קערות של נייר המצופין בזילבער-פאפיר, העשוי ממתכת אלומיניום, אם צריכין טבילה כשנלקחין מעוכ"ם ... (ב) אכן לפי האמת, נלע"ד דאי"צ טבילה (וכמו שאמרתי לכת"ה בטלפון) כיון דתשמיש קערות הללו רק עראי, ונזרקין תיכף אחר תשמישן, ואינן מקבלין טומאה כמבואר ברמב"ם הל' כלים פ"ה ה"ז ..... ובאמת זו משנה מפורשת בפ"ט"ז דכלים מ"ה, ולשון הר"ש ... והוי ההיא תשמיש עראי. .... הרי לנו מבואר מלשון הרמב"ם ותוספתא דהדבר תלוי במחשבתו. שאם בדעתו לזרקו תיכף אחר התשמיש מקרי תשמיש ארעי ואינו מקבל טומאה. וא"כ לפי פסקו של תשו' שב יעקב סי' ל"א, מובא ביד אפרים לסי' ק"כ, לענין תנור בית החורף דאי"צ טבילה, כיון דהוי מחובר לקרקע ואינו מקבל טומאה, אם כן כש"כ נמי לענין טומאה זו שיצא הכלי מרשות עכו"ם לרשות ישראל דאי"צ טבילה. .... ומנהגן של ישראל תורה, דדבר שאינו מקבל טומאה אי"צ טבילה, ומנהגי גם לטומאה זו דרשות עכו"ם לרשות ישראל.

שו"ת חלקת יעקב יורה דעה סימן מו

The Chelkat Yaakov rules that halachic tumah for kelim and the requirement for tevilat kelim ARE linked³. As such, since the intention of the user defines the status of tuma, and the kli will be tahor if disposable, it will not require tevila.

- This is also the opinion of the Minchat Yitzchak, R. Shlomo Zalman Auerbach, R. Moshe Sternbuch and most poskim.
- This also seems to be the general minhag.

A2] AN OBJECTIVE APPROACH - DEPENDING ON THE QUALITY OF THE UTENSIL

7. כלי אלומיניום שמשמשין רק פעם אחת אי צריכין טבילה
ובדבר שאלתו עוד בתבניות של נייר אלומיניום שמשמשים באמערקא רק פעמים אחדים ולפעמים רק פעם אחת ולא יותר, אי חייבים בטבילה ע"כ? הנה איזה שנים אשר אמרתי פה שצריכים טבילה, הגם שאין משתמשין בהם הרבה פעמים. וגם הצלחות והכוסות שנעשו מנייר אלומיניום הזה הגם שאין משתמשין בהם הרבה פעמים מ"מ כיון דהוא כלי ראוי לתשמיש יותר מפעם אחת למי שרוצה להשתמש בו והוא מתכת האמור בתורה, חייב בטבילה. דמה שאין אנו מבשלין בו אלא פעם אחת אינו מוציאו מדין כלי

שו"ת משנה הלכות חלק ז סימן קיא

Rav Menashe Klein rules that disposable aluminium pans DO require tevila since they are fully reusable! Just because rich people chose to throw them away after one use does not make them less of a halachic kli.

- But did we not see from the Tosefta in Kelim (above) that the status depends on the intention of the owner. If the owner regards it as disposable why should it be classified as permanent!?

8. ולפענ"ד אין משם ראייה כלל! לדידן דהתם בחותל מיירי שאינו כלי מצד עצמו שיהא ראוי לתשמיש שהרי אינו ראוי ליטול מה שבתוכו עד שיקרענו או יתירנו. וגם על החותל שחושב לאכול מה שבתוכו ולזרקו מיירי נמי דהחותל מצד עצמו אינו כלי עשוי לתשמיש אלא לאותן התמרים, שכך הי' דרכם בזה כמבואר שם במשנה. ולכן כיון דהחותל מצד עצמו אינו כלי שפיר תלוי במחשבתו אי רוצה בו, וכיון דקורעו ומשליכו לאשפה הו"ל תשמיש ארעי ואינו מקבל טומאה דלא הוי כלי. אבל בדידן דהוי כלי גמור והבית חרושת עושהו כלי גמור שאפשר וראוי לעמוד ימים רבים ועשוי להשתמש להכניס ולהוציא, אין זה נ"מ בתשמיש ארעי או לא. ואטו מי שיקנה כלי גמור וירצה להשתמש בה רק ארעי מותר להשתמש בה בלי טבילה ולא הוי כלי? ח"ו לומר כן!

שו"ת משנה הלכות חלק ז סימן קיא

Rav Klein claims that the cases are totally different. The case of the bag made from palm branches or the horn made into a cup deal with items which are 'quasi-utensils'. They are NOT intrinsically 'kelim' but could be designated as such, depending on the intention of the owner. However, aluminium trays are intrinsically kelim and are made as such by the factory. The intention of the owner to use them once and threw them away does not downgrade their status any more than it would for a china dish which the owner discards after one use. It still requires tevila!

- Is there a 'heter' to use a utensil just the once before tevila? Although many people think that there is, actually, this is a 'halachic myth' which is very hard to remove!⁴ There is no such heter⁵ and even one use requires tevila. There ARE cases where one can use the utensil once without tevila, but that is where the utensil is flimsy and intrinsically disposable⁶ - eg a coke can.

- The psak that disposable aluminium pans require tevila is supported by Rav Ovadia Yosef.⁷

3. We saw in Part 1 that this connection is not obvious and is not agreed upon by all commentators. Tumat kelim and tevilat kelim may be two different issues. For instance, earthenware kelim CAN become tamei but they do not require tevila.

4. See <http://www.eretzhemdah.org/Data/UploadedFiles/SitePages/3391-sFileRedirEn.pdf> E-11

5. See Rema YD 120:8.

6. Or there may be other heterim for use without tevila, such as 'kli sechora' where the utensil is owned by a business to make profit, eg in a hotel.

7. See Chazon Ovadia Shabbat 2:56. Rav Ovadia rules that a beracha should not be made on the tevila. This is also the position of the Debrecener Rov in Be'er Moshe and of Rav

9. כלים שמתמשים בהם פעם אחת לענין טבילה בע"ה סיון תשל"ג ....

הנה כלים העשויים לשימוש פעם אחת כי על הרבה פעמים אינם ראויין. ורובא דעלמא אינם דוחקין עצמן כיון שאין דמיהן יקרין ואין משתמשין בהן אלא פעם אחת. אבל יש שדוחקין עצמן ומשתמשין בהן ב' או ג' פעמים, אם צריכין טבילה?

.... עכ"פ חזינו דבלא מתקיימין אלא זמן קצר אף שישתמשו בהם איזה פעמים אינם מקבלים טומאה. וא"כ כלים אלו שא"א להשתמש בהם אף על פי הדחק רק ב' וג' פעמים אינם מקבלים טומאה. ורק אם אפשר להתקיים הרבה זמן אך בשביל הזול אין משתמשין מסתבר דמקבל טומאה, וממילא אפשר [דאינם] צריכים טבילה. ידידו, משה פיינשטיין.

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ג סימן כג

Rav Moshe rules that a utensil that cannot sensibly be used more than 2 or 3 times do not require tevila, even if a person stretches this and uses it more. But a utensil that CAN be used more than 2 or 3 times DOES require tevila, even if a person throws it away after one use⁹.

- Are our aluminium 'disposable' pans capable of use more than 2 or 3 times? If so, Rav Moshe would rule that they require tevila!
- As such, there are a number of senior poskim who rule that aluminium pans DO require tevila (without a beracha).
- Other poskim rule that this depends on the intention of the owner. On that basis, if the owner DOES intend to use modern aluminium pans many times¹⁰, most poskim rule that the pans DO require tevila. Rav Belsky is lenient on this. But many others are machmir, including Dayan Padwa, Rav Vosner, Rav Nevensahl, R. Moshe Sternbuch.

A3] WHAT CAN ONE DO?

There are a number of approaches to deal with the potential halachic concern:

- (i) Most poskim are lenient and do not require tevila on disposables at all. This seems to be the general minhag.
- (ii) If one follows the machmir approach, it is possible now to buy aluminum pans with a hechsher which certifies that they were made in a factory owned by a Jew.¹¹
- (iii) Some poskim¹² allow the Jewish purchaser to 'spoil' them by bending down the sides, and then remaking them. This renders them a utensil made by a Jew, which does not require tevila. Others¹³ reject this as insufficient since these pans are designed to be flexible and bent down; the bitul kli would need to be more substantial.

B] TEVILAT KELIM FOR BOTTLES AND CONTAINERS

10. סכין של שחיטה או סכין שמפשיטין בו, יש מי שאומר שאינו צריך טבילה. הגב: ויש חולקין וטוב לטובלו בלא ברכה. הצרזלים שמתקנים צבס המלות אינם לריכים טבילה. וכן כיסוי שכופין על הפת לאפותו. אצל כיסוי קדירה לריך טבילה.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות הכשר וטבילת כלים סימן קכ סעיף ה

Utensils used to manufacture or store food¹⁴, even if they come into contact with the food directly, do not have the same level of obligation as kelim used to cook, serve and eat the food.

11. יא הברזלים נו'. .... דכיון דכדזר שמתקנים אותו לריך עדיין תיקון אחר

ש"ך יורה דעה סימן קכ

This is because the food still requires further 'tikun'.

- As such, there is no requirement to empty coffee, jam etc from the glass containers that it comes in, tovel them, and then refill them.
- But what if the glass container is ALSO used to drink from? In the case of cans, these containers are fully disposable and not reusable so there is no requirement of tevila. But until recently¹⁵, Snapple used glass bottles which one would drink from directly. Do these require tevila?

Eliashiv.

8. There is a discussion as to whether there is a printing error at the end of the teshuva. However, it seems to make sense as printed if the last statement is referring back to the original case of a very flimsy kli.
9. Rav Abadi argues against Rav Moshe on this point based on the case of the horn in the Tosefta. Rav Abadi therefore rules, like the Chelkat Yaakov, that the matter depends on the intention of the owner.
10. Among the question which arise are - (i) does 'many times' depend on number of uses or time of use (eg if it is in the freezer for a month); (ii) what if a person intends to throw it away and uses it without tevila and then changes their mind. Do they now need to clean it and tovel it?
11. Contrary to common understanding, it does not matter who MADE the utensil, but who OWNED it. Thus a Jewish-owned factory with non-Jewish workers will produce utensils which do not require tevila.
12. Including R. Yechezkel Roth, the Karlsburger Rov.
13. Including Dayan Padwa in the Chesev Haefod.
14. This would include agricultural tools which are used to cut down the crops and storage bins or jars.
15. Snapple switched to plastic bottles in 2018 to reduce weight of the product and thus save fuel costs and reduce carbon emissions. There is a debate in the environmental community as to whether the use of plastic actually worsens the environmental impact. Some are petitioning for the return of the glass bottles. See <https://www.change.org/p/snapple-corporate-headquarters-help-save-the-ocean-by-bringing-back-glass-snapple-bottles>

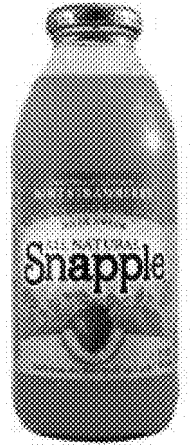
To download more source sheets and audio shiurim visit www.rabbimanning.com

• Many poskim ruled that Snapple bottles DID require tevila since one drinks from them directly. These included Rav Yaakov Kaminetsky and Rav Hershel Schechter. They required one to pour out the drink into a cup.

12. בדבר הקנקנים והצלוחיות שיש לו מחמת שלקח מנכרי יי"ש ושאר משקין וכן כלי הקאפא/הקפה/ אם צריכין טבילה ובדבר הקנקנים והצלוחיות שיש לישראל מחמת שלקח מנכרי יי"ש ושאר משקין שאין נמכרים אלא בכליהם, מסתבר לע"ד שאין צריכין טבילה כשרוצה אחר שנתרוקן הכלי להשתמש בו למשקין אחרים. וטעמי הוא משום דהכלי נבטל להמשקין, כדמצינו לענין מע"ש דבכדי יין סתומות יצא קנקן לחולין בפ"א דמע"ש מ"ג. .... ונמצא שלא קנה מהעכו"ם כלי כלל, ורק אצל הישראל נעשה כלי שליכא ע"ז דין טבילה. ואף אם היו כלים שלא נעשו ביחוד להכניס שם המשקים למוכרם יחד ואח"כ הכניס לתוכן המשקין וגפן, נמי הא באופן זה הוא מתני' דפ"ג ממע"ש שנמי נבטל הכלי למשקין המע"ש וקנה מעשר. ובעצם ליכא במדינתנו מציאות כלל שכל הקנקנים והצלוחיות נעשו ביחוד בשביל הפעקטערי שעושה היי"ש להכניס שמה היי"ש, ולפעקטערי דשאר משקין להכניס אותן המשקין שעושה. ....

שר"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן מ

Rav Moshe Feinstein ruled that these bottles do NOT require tevila. Furthermore, even if one reuses the bottle afterwards, it still does not require tevila! He brings a proof from the halachot of ma'aser sheni. Even though money for ma'aser sheni may only be spent on food, one is still permitted to buy a barrel of wine. The barrel is 'batel' - nullified - to the food and one is effectively only buying the food. Thus the barrel, or Snapple bottle, does not have the status of a kli at all. As such, when the Jew reuses it, it is transformed into a kli made by a Jew and thus does not require tevila!

• Other poskim¹⁶ reject this on the basis that the barrel in the case of ma'aser sheni IS included in the sale as a barrel, but this permitted since the payment of the barrel is included in the overall price (havla'ah)¹⁷.
• Another solution¹⁸ could be to have in mind when one buys the drink not to buy the bottle.

• A separate question is giving a gift of glass bowl including nuts or candies. If the bowl has not been toveled, it may not be used by the recipients. The store is not able to tovel the dishes in advance since the dishes are still 'klei sechora' when in the store and not obligated in tevila. The giver could tovel the dish in advance.

C] MAKING KIDDUSH ON A DISPOSABLE CUP

• A corollary of the debate as to whether a disposable is or is not a halachic kli will be whether one can use it for kiddush/havdala. If it is not a kli, it will not be a legitimate cup.

C1] IS A PAPER/PLASTIC CUP A KLI?

• Based on the sources in A above concerning the bag made of palm branches¹⁹, some poskim²⁰ rule that any utensil that is normally thrown away after one use is not considered a kli and would be invalid for kiddush.
• Other poskim²¹ rule that since some people do rinse out or refill the plastic cups and use them again, they are not comparable to the case in the Mishna.

13. וא"כ דון מינה לכוסות - נייר של נידוננו אשר עשויים מתחילה לשם כך וראויים כשלעצמם להתקיים. .... ושותים בהם אפילו חמים ונשארים קיימים. שבדאי הברור שמותר לקדש או להבדיל בהם וכן ליטול בהם נטילת ידים לסעודה. ולא משנה כלל מה שאין נזהרים בהן לקיימם בגלל זה שאפשר לקנותם בזול. דהעיקר בזה מה שבעצם ראויים המה להשתמש בהם הרבה פעמים ושם כלי עליהם, ומה שעל הכוס שם חי ושלם עליו.

שר"ת ציץ אליעזר חלק יב סימן כג

The Tzitz Eliezer rules that the disposable cup is intrinsically very durable. We just thrown them away because we are wealthy and don't want to bother washing them. As such, a disposable can be used for kiddush, havdala and netilat yadayim.

16. Including Rav Abadi.

17. There are other areas in halacha where payment is made 'behavla'a', and a payment that would otherwise be prohibited becomes permitted. These include money for work on Shabbat together with work during the week, or money for an etrog with kedushat shevi'it together with the other minim.

18. Sridei Eish YD 2:29

19. Other poskim reject this proof on the basis that designation of a kli for the laws of tuma is not necessarily the same as in other areas of halacha. See Rabbi J. David Bleich, Contemporary Halachic Problems Vol 2 p12.

20. R. Yaakov Lifshitz in Mishnas Yaakov I 6:8

21. R. Moshe Stern In Be'er Moshe 5:55

C2] IS A PAPER/PLASTIC CUP GOOD ENOUGH FOR KIDDUSH?

14. עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה: טעון הדחה, ושטיפה, חי, ומלא, עיטור, ועיטוף, נוטלו בשתי ידיו, ונותנו בימין, ומגביהו מן הקרקע טפח, ונותן עיניו בו;

ברכות נא.

Chazal set out the 10 requirements for a 'kos shel beracha', one of which is 'chai'.

15. מקדש על כוס מלא יין שלא יהיה פגום וטעון כל מה שטעון כוס של בהמ"ז ....

שולחן ערוך אורח חיים סימן רע"א סעיף י

These are all also required for a kiddush cup.

16. וכתו' פי' 'חי' על הכוס ממש - כלומר שיתן זכום שלם ...

חידושי הרשב"א מסכת ברכות דף נ"א עמוד א

The are a number of explanations of 'chai' (most relating to the nature of the wine). However, Rabbeinu Tam explains that 'chai' means that the cup must not be broken.

17. צריך לחזור אחר כוס שלם

שולחן ערוך אורח חיים סימן קפ"ג סעיף ג

The Shulchan Aruch rules that cup must be 'whole'.

18. בדבר כוסות מנייר אם כשר לקידוש (י"ב ניסן תשכ"ח ...)

הנה בדבר כוס לקידוש אם רשאי לעשות על כוס שנעשה מנייר שהוא כלי רק לשעה, ששמע אשר אסרתי. אמת הדבר! דהא התוספות מפרשים בברכות (נ"ד"ה מו"ד) וכן בשבת (ע"ו) כתבו זה (בד"ה כד) בשם בני נרבוני ד'חי' שנאמר בהדברים הצריכים בכוס של ברכה הוא שיהיה הכוס גופו כלי שלם. ואיפסק כן בש"ע (או"ח סימן קפ"ג סעיף ג) וכתב המג"א (סק"ה) דאפילו נשבר רק בסיס שלמעלה נמי פסול אף שגוף הכוס שלם. וכוס של קידוש טעון כל מה שטעון כוס של בהמ"ז ... אלמא דבעינן שיהא הכוס נאה שרק כוס כזה כשר לבהמ"ז ולקידוש. ורואה אני שכוס של נייר שהוא רק לשעה על פעם זה לבד הוא עוד גרוע דאין לו שום חשיבות שודאי אינו ראוי לבהמ"ז ולקידוש. אך כשליכא כוס אחר אולי יש להקל. ...

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ג סימן לט

Rav Moshe Feinstein rules that, although a paper cup is a halachic kli, it does not satisfy the requirement of 'chai' for a kos shel beracha. The disposable nature of such cups means that they lack 'chashivut'. If there is no alternative, he may allow leniency.

19. ע"ד אשר שאלני אם אפשר לקדש ולהבדיל על כוסות מנייר, באשר נצרך לכך למעשה, ובאשר כי שמע כעת שהגר"מ פיינשטיין אוסר.....

ואחר בקשת המחילה אינני רואה בסיס לאיסורו. ואין הנידונים שוים כלל ועיקר! דהתם הרי עשוי היה מתחילה עם בסיס, ולכן כשנשבר ממנו לאחר מיכן פסולו בזה משום שבור, ולא נקרא תו' חי' כפי יצירתו. .... וא"כ כ"ז לא שייך בכגון כוסות נייר דנידוננו שלא נחסר מהם כלום והמה שפיר בבחינת חי' כפי תחילת היותם וכנ"ז. ואין ממילא כל פקפוק מלקדש או להבדיל עליהם.

שו"ת ציץ אליעזר חלק יב סימן כג

We saw above that R' Eliezer Waldenburg rules that a disposable cup IS a halachic kli. Here, he rejects the proof of Rav Moshe and rules that such cups are better than a cup with a broken base, since the latter is damaged. A paper cup is not in any way damaged and there is nothing intrinsically wrong with the utensil.

- Some poskim distinguish between plastic cups that are sometimes washed out and paper cups which are not.²² The view of Rav Moshe Feinstein on this issue is debated.
- There is no basis in halacha for doubling the plastic cup and this will not change the halachic status of the cup. It may have been helpful in the past for cups which were physically flimsy. In fact, some poskim say that this makes it worse since the cup is being used in an unusual way!

22. See <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/727120/rabbi-aryeh-lebowitz/kiddush-with-disposable-cups/> for the positions of contemporary poskim.

D] USING DISPOSABLES AT A SIMCHA OR SHABBAT MEAL

- The mitzva of kavod Shabbat requires one to use nice dishes to make Shabbat special.
- Whether this allows disposables depends very much on the specific circumstances, the kind of disposables used and the social and family context. Kavod Shabbat is not objectively black and white and one can honor Shabbat in many different ways, through the food itself, as well as its presentation.
- The issue will also have to be balanced with shalom bayit, which could cut in both directions!

E] USING A DISPOSABLE CUP FOR NETILAT YADIM

- Many poskim²³ are machmir based on the Rambam in Part A above concerning the bag made from palm branches. They question whether a disposable cup is a halachic kli. Some poskim recommend repeated use of such a cup to show that it is a real kli.
- Many poskim are lenient for reasons outlined above. The only requirement for netilat yadayim is that the cup should be a kli. It does not have to be 'nice' kli, as in Shabbat.

F] DISPOSABLE UTENSILS AND KASHRUT

- In the process of manufacture²⁴ it is not usual for processing aids and release agents to be used to lubricate moulds and food to ensure that they do not stick. These are sometimes made from non-kosher ingredients. This has led to kashrut certification of certain disposable items.
- Sometimes the issue is resolved since the product is made at very high temperatures (eg aluminum foil) which will burn off any taste.
- Even if it remains, the amount of taste is very small and would be nullified in the utensil. Although there is a debate in halacha as to whether such a utensil is permitted lechatchila or only bedieved. Almost all poskim are lenient in this case given that the amounts are tiny and the utensil is always used more than 24 hours later.

20. אם נבלע איסור מועט לתוך כלי כשר. אם דרכו של אותו כלי להשתמש בו בשפע היתר, מותר להשתמש בו לכתחלה כיון שהאיסור מועט וא"א לבוא לידי נתינת טעם. ולפיכך איסור משהו שנבלע בקדירה או בתוך קנקנים וכיוצא בהם, מותר יח' להשתמש בו לכתחלה, ואפילו בבן יומנו, לפי שא"א לבא לידי נתינת טעם ...

שולחן ערוך יורה דעה הלכות תערובות סימן צט סעיף ז

This is known in halacha as a 'kli ha'asui lehishtamesh beshefa' - a utensil which has a tiny amount of prohibited taste in it, but which is intended to be used with a vastly larger volume of permitted food, such that the prohibited substance will never give taste to the food. The Shulchan Aruch rules that this is permitted, even lechatchila.

21. (טו) אם נבלע איסור מועט כו'. הרש"א ... למד דין זה .... וכיון שהטור והר"ן חולקים על הרש"א, והם צתראי, ראוי להחמיר כמותם דלא מהני כלי גדול אלא במקום שהוא פוגם. דזזה שוים הטור והר"ן ... וזשל דצריהם שומעין להקל .... והכי קי"ל לחומרא דלא מהני כלי גדול במקום שאין פוגם ...

ט"ז שם ס"ק טו

The Taz is machmir not to use such a kli (as it would be a willful nullification of non-kosher taste - bitul issur lechatchila). However, if the taste is pagum (more than 24 hours old) or with a rabbinic prohibition, the Taz is lenient.

- Some are concerned that new aluminium pans are coated with non-stick grease which is difficult to remove. Again, almost all poskim are lenient because the amounts are miniscule, likely not be made from non-kosher ingredients and, even if they are, are foul tasting and inedible.
- In the manufacture of styrofoam cups Zinc Stearate is used as a release agent. This can come from non-kosher sources. Some are concerned that this may mix with a hot drink in the cup. Again, most poskim are lenient on the basis that the substance is tasteless, in tiny quantities, and always used more than 24 hours after the manufacture.
- On Pesach there is a separate debate²⁵ concerning whether non-stick agents could be made from starch and contain chametz or kitniyot.

23. For an analysis of the different opinions on this and other related issues, see Rabbi Isaac Rice

<https://www.yutorah.org/sidebar/lecture.cfm/898724/rabbi-isaac-rice/is-doubling-a-plastic-cup-a-real-thing-disposable-dishes-in-halacha/>

24. See https://www.ou.org/torah/kashrut/halacha/disposable_items_is_kashrus_disposable/

25. Beyond the ambit of this shiur and perhaps a topic for discussion closer to Pesach.

G] DISPOSABLE UTENSILS AND BAL TASHCHIT

- There is no Bal Tashchit in throwing away disposable utensils since this is what they were designed for.
- Bal Tashchit is also assessed by the weighing of economic interests and not simply the destruction of items. If it is overall more economical, in time and/or money, to throw things away than to keep or use them, this will be permitted and will not be Bal Tashchit.

H] DISPOSABLE ITEMS AND ENVIRONMENTAL ISSUES

- Protecting the environment is definitely a Jewish value. However, like most values, it must be weighed against others in most situations, where there will be competing and conflicting imperatives.
- It is especially difficult in today's work of media manipulation and bias to identify what steps will actually help the overall situation and what simply makes people feel virtuous, but, in the long run, will cause more harm than good!
- For a more detailed treatment see my shiur on Climate Change and Environmentalism.²⁶

---

26. <http://rabbimanning.com/wp-content/uploads/2018/02/Climate-Change-and-Environmentalism.pdf> and
<http://rabbimanning.com/wp-content/uploads/2018/02/Climate-Change-and-Environmentalism.mp3>